

ГОЛАС РАДЗІМЫ

ВЫДАЕЦЦА 3 1955 ГОДА ●

● NO.14 (3326) ●

● ЧАЦВЕР, 11 КРАСАВІКА, 2013

ШТОТЫДНЁВІК “ГОЛАС РАДЗІМЫ” МОЖНА ЧЫТАЦЬ У ІНТЭРНЭЦЕ: WWW.GOLAS.BY

Гэта па-нашаму!
Па добрай традыцыі ў чарговы раз святкавалі Дзень яднання народаў Беларусі і Расіі беларускія суполкі ў Кургане і Цюмені **Стар. 2**

Англічане апладзіравалі стоячы
Пад брэндам Grand Opera of Belarus у Вялікабрытаніі выступала група Нацыянальнага акадэмічнага Вялікага тэатра оперы і балета. **Стар. 3**

Дзе дачушка Насця — там і шчасце
Творчае крэда мазырскага мастака Мікалая Дубровы: не стамляцца бачыць прыгожае ў звычайным! **Стар. 4**

НЯБЕСНАЕ І ЗЯМНОЕ

Валянціна Навіцкая:

“Мне здаецца, я сама лётала ў космас”

Аповед пра тое, як гэта няпростая справа: чакаць сына...

Іна Ганчаровіч

Гэтая касмічная экспедыцыя доўжалася пяць месяцаў. І вось 16 сакавіка ў 07.06 па маскоўскім часе ўрэшце прыземліўся экіпаж касмічнага карабля “Саюз ТМА-06М” на чале з нашым земляком Алегам Навіцкім. Яго мама, Валянціна Эдуардаўна, і сёння жыве ў Мінскай вобласці, у горадзе Чэрвені. Як яна чакала сына, што адчувала?

Добра памятаю з дзяцінства той момант, калі голас з радыёпрыёмніка абвясціў аб палёце першага чалавека ў космас. Бабулю: яна раптам перахрысцілася, з трывогай глядзела ў акно. Мы з братам выбеглі на балкон, шукалі вачыма ў небе ракету. А суседка на лаўцы ля пад’езда паглядвала ўверх ды паўтарала: “Чаго паляцеў? Маці ж куды глядзела, навошта адпусціла? Як ён там, бедны?...” Тады не было тэмы для размоў больш важнай, чым палёты ў космас. Мы “запом” чыталі кнігі пра касманаўтаў, хацелі быць да іх падобнымі,

мроілі падарожжамі па прасторах Сусвету. Доўга жыла і мая мара хоць бы аб мімалётнай сустрэчы з касманаўтам...

За тыдзень да плануемага вяртання я на

кага, напісаць пра яе, тую, што дала жыццё герою, гадала, выхоўвала яго, і потым адпусціла ў такую далеч. Што адчувала, калі ён быў там? Зрэшты, можна здагадацца... Сама правяду сына ў камандзіроўку ці ў адпачынак — хвалюся, не сплю, званка чакаю. Успывала ў памяці ўсё, што ведаю

Але я ж не чытала ніводнай кнігі пра маці касманаўтаў: што думаюць і адчуваюць яны, мамы герояў, калі чакаюць вяртання з арбіты сваіх сыноў і дачок.

11 сакавіка. У трубочы тэлефона прыемны, ветлівы голас: Валянціна Эдуардаўна. Прашу аб сустрэчы. Глыбокі ўздых — і: “Так, прыезджайце. Толькі, прашу вас, ператэлефануйце яшчэ: у мяне маленькі ўнук нарадзіўся, даводзіцца ад’язджаць у Мінск, каб крыху дапамагчы дзецям”. Трывожны голас бязмерна стомленай жанчыны. І тая трывога ўпарта пачынае прабівацца ў маю свядомасць — так глыбока, што мне становіцца нядобра.

Паклаўшы трубку, падышла да акна. Чыстае блакітнае неба. Што цягне чалавека ў космас? Цікаўнасць, амбіцыі, жаданне зірнуць на Зямлю з боку, неабходнасць? Ці павінен наогул чалавек лётать у космас — можа, лепш робатаў туды адпраўляць? Прынамсі, так бяспечней... Недзе туды, у ярка-блакітную нябесную высь, я прашаптала: “Госпадзі, да-

памажы ім!..”

13 сакавіка. Да вяртання касманаўтаў усё менш часу, а мы яшчэ не сустрэліся. Нейкая сіла штораз спыняе мяне. Унутраны голас кажа: пачакай, не прыспевай падзеі, хай усё скончыцца. Бо шмат нюансаў было ў гэты запуск: упершыню за ўсю гісторыю эксплуатацыі МКС “Саюз” экіпаж адпраўляўся на арбіту не з першага, так званага Гагарынскага старту, а з яго “дублёра”, пляцоўкі, якая амаль 30 гадоў не выкарыстоўвалася па пілтуемай праграме. Упершыню ж, парушыўшы традыцыі, экіпаж два тыдні перад стартам жыў не ў гасцініцы “Касманаўт”, а ў катэдры. А пажар на МКС пасля ўдару мікраметэарыта ў сонечную батарэю: замыканне было, узгаранне праводкі карабля... Божа, хай усё добра закончыцца!

Здаецца, я ўжо наяве бачу адзін і той жа вобраз: адзінокая, прыгожая, ужо немаладая жанчына маўкліва глядзіць у бяздоннае чарноце начнога неба...
→ **Стар. 3**

Валянціна Навіцкая — маці касманаўта

Зямлю земляка-касманаўта я атрымала рэдакцыйнае заданне: сустрэцца з мамай Алега Навіц-

пра космас, касманаўтаў. Як жыўць перад стартам, у космасе, што там ядуць, чым займаюцца.

ЛІСТ У РЕДАКЦЫЮ

Адкуль вытокі рэчак

Віншаванне ад беларусаў Тальяці

Паважаныя сябры! Нядаўна ў розных рэгіёнах Расіі і Беларусі адзначалася знакавае свята — Дзень яднання народаў Беларусі і Расіі. Далучыліся да святочных мерапрыемстваў і беларусы Тальяці. Мы ж умеем не толькі хораша спяваць, і нашы справы сведчаць пра тое лепш за любыя словы! Цяпер актыўна наладжваем кантакты з землякамі ў Беларусі. Яны даюць добры плён. Яскравы доказ эфектыўнасці такога курсу суполкі “Нёман” — паспяховы наш удзел, сумесна з кіраўніцтвам Ваўкавыска-

га раёна Гродзеншчыны, у міжнародным праекце “Адміністрацыйны рэгіён — арганізацыя суайчыннікаў за мяжой”. Ужо неаднойчы наша суполка і Ваўкавыскі райвыканкам прызнаваліся пераможцамі ў міжнародным праекце, суполка адзначана дыпламамі, Ганаровай граматай Міністра культуры Беларусі. Цяпер у працяг культурных сувязяў, якія пастаянна падтрымліваюцца, мы рухамся і да эканамічных. Пра тое, дарэчы, расказвала і газета “Голас Радзімы”. Шчыра дзякуем вам за такую пад-

трымку! Спадзяемся, наша дзейнасць яшчэ не раз будзе даваць журналістам тэмы для новых цікавых публікацый.
Сардэчна віншваем вас з Днём яднання, светлым, братэрскім святам. Моцнага здароўя, шчасця, міру і дабрабыту жадаем усім землякам, суайчыннікам. У якіх бы краінах мы ні жылі, але калі памятаем, адкуль нашыя карані, адкуль вытокі нашых жыццёвых рэчак, то мы ўсе — вялікая радня.
З найлепшымі пажаданнямі ад імя беларусаў Тальяці — старшыня праўлен-

ня грамадскай арганізацыі “Беларуская нацыянальна-культурная аўтаномія “Нёман” Людміла Дзёміна і намеснік старшыні суполкі працы з моладдзю і сувязях са СМІ Сяргей Шылкін.
Ад рэдакцыі. Шаноўныя Людміла і Сяргей! Ваш асабісты прыклад можна прыводзіць як доказ таго, што Беларусь і Расія паяднаны не толькі як дзяржавы — беларусы і расіяне крэўна парадніліся. І такая “дэмаграфічная сітуацыя”, безумоўна, улічваецца, калі прымаюцца важныя міждзяржаўныя рашэнні,

Землякі з Тальяці ў Мінску, у таварыстве “Радзіма”

будуецца Саюзная дзяржава. Сотні тысяч руска-беларускіх сем’яў галасуюць сёння за такую стасункі. Нам яшчэ прыемна ведаць, што да “беларускіх клопатаў” у Тальяці ўвесь час актыўна далучаны і ваш спадчыннік, юны артыст Віталік.
Імпрэзы ў гонар свята

ладзіліся і па ўсёй Беларусі. Мы ж рады, што і ўдалечыні аб Бацькаўшчыны гучыць наша родная беларуская мова. Хай доўжыцца беларускі радавод у Паволжы, а ваша суполка “Нёман” падпітвае жывой вадой натхнення і творчасці прыволжскі рэгіён!

ЯК СПРАВЫ, ДЫЯСПАРА?

Гэта па-нашаму!

Па добрай традыцыі ў чарговы раз святкавалі Дзень яднання народаў Беларусі і Расіі беларускія суполкі ў Кургане і Цюмені

Пад час акцыі “Славянская сям’я народаў Зауралля” ў Кургане беларусы былі ў цэнтры падзеі

Іван Ждановіч

“Ну вось гэта па-нашаму!” — захацелася ўсклікнуць мне, як атрымаў напярэдадні свята па электроннай пошце пасланне з Кургана. Памятаеце, пару нумароў таму мы надрукавалі тэкст з красамоўным загаловам: “Беларуская суполка ў Заураллі будзе ўдзячна за дапамогу”. Цяжкавата землякам выжываць, знаходзіць сродкі, каб аплочваць арэнду “месца пад зауральскім сонцам”. А тут у лісце пазітыў: зноў рыхтуюцца беларусы святкаваць Дзень яднання, на іх нямала надзей ва ўрада Курганскай вобласці. “Дык, значыць, канец свету для суполкі адмяняецца?” — задаў пытанне лідар суполкі Людміла Урванцавай. І яна адказала: маўляў, свята ж якое знакавае — не абдызеш, а вось адсвяткуем, то і паглядзім, як далей жыць. І тады згадалася мне мудрая беларуская прыказка: “Паміраць збірайся, а жыта сей!” Ну, вядома ж, не збіраецца паміраць суполка, будзе працяг палёту ў гурта “Журавачка”, і такая пазіцыя суайчыннікаў заслугоўвае павагі. Калі цяжка камусьці — то не азначае гэта, што і свята ўсе скончыліся. Таму жыта, скажам вобразна, сеяць усё ж трэба!

Справы сілаў надаюць

Нядаўна — зноў весткі ад Людмілы: у Курганскай вобласці прайшла інфармацыйна-гуманітарная акцыя “Славянская сям’я народаў Зауралля”, прысвечаная Дню яднання. Прычым лідарам выступіла суполка “Бацькаўшчына” пры падтрымцы Асамблеі народаў Зауралля. “Расію і Беларусь звязваюць моцныя павязі агульнай гісторыі, дружбы і шматвяковага братэрства, — чытаем ў прывітанні губернатара Алега Багамолава ўдзельнікам імпрэзы. — Адчуванне адзінства славянскіх народаў было і ёсць абавязковай умовай захавання і развіцця папярэдніх і цяперашніх пакаленняў. Моцнай асновай для пашырэння стасункаў між Курганскай вобласцю і Рэспублікай Беларусь з’яўляецца мемарандум аб гандлёва-эканамічным, навукова-тэхнічным і культурным супрацоўніцтве. Значны ўклад у захаванне і развіццё культурных сувязяў уносяць Асамблея народаў Зауралля і нацыянальна-культурны цэнтр беларусаў Курганскай вобласці “Бацькаўшчына”. Урад вобласці падтрымліваў і будзе падтрымліваць узаемнае памкненне да яднання і ўмацавання дружальных сувязяў, якія склаліся”. Губернатар пажадаў, каб усім добрым справам па яднанні брацкіх народаў заўсёды спадарожнічаў поспех.

Старшыня Савета Асамблеі народаў Зауралля Уладзімір Уфимцаў таксама высока ацаніў плён працы нашых суайчыннікаў. Ён падкрэсліў, што на тэрыторыі Курганскай вобласці жыве няшмат беларусаў, але яны захавалі сваю мову, традыцыі. Акцыя ж праводзілася “Бацькаўшчынай” ужо ў пяты раз, і вельмі важна, што ў ёй удзельнічалі не толькі ветэраны, але і сярэдняе пакаленне, маладыя людзі і нават дзеці. “Гэта важна для таго, каб традыцыі славянскіх народаў пераймалі, засвойвала маладое пакаленне. Дзень яднання славянскіх народаў — добрая нагода, каб перадаць эстафету міру, добра, патрыятызму ад ветэранаў моладзі”. Напярэдадні Дня яднання актывісты “Бацькаўшчыны”, якія шмат зрабілі для ўмацавання міжнацыянальных міру і згоды, атрымалі Падзячныя лісты губернатара. Пра дзейнасць суполкі расказвала і яе кіраўнік Людміла Урванцава. Яна заўважыла: паводле перапісу 2010 года ў Курганскай вобласці жыве крыху больш за дзве з паловай тысячы беларусаў. На выставе можна было пабачыць цікавыя кнігі пра нашу гісторыю, культуру, традыцыі, смачныя стравы. Нацыянальны каларыт мерапрыемстваў надалі выступленні гуртоў “Журавачка”, “Расіянка”, “Светлячок” ды іншых. У праграме значылася яшчэ традыцыйнае чаіпіцце ў “Беларускай хаце” — спадзяюся, і на гэта знайшліся сродкі ў Кургане.

У будучыню крочым разам

Больш камфортна, відаць, пачуваюць сябе нашы суайчыннікі ў Цюмені — пра тое была вялікая публікацыя ў мінулым нумары “Голасу Радзімы”. “Свята, якое сагравае сэрца” — пад такім заглаўкам аператыўна даслала новы тэкст калега Людміла Бакланава. Яна паведамляе: 17 гадоў у Цюмені 2 красавіка адзначаецца Дзень яднання, рознабаковыя сувязі паміж вобласцю і Беларуссю дынамічна развіваюцца. “У рэгіёне працуюць сэрвісныя цэнтры і сумесныя вытворчасці з вядомымі брэндамі: “Магілёўліфтмаш”, “МАЗам”, “МТЗ”, “Гомсельмашам”. Карыстаюцца попытам беларускія тавары, супрацоўнічаюць чатыры цюменскія і мінскія ВНУ, заключаны дагаворы аб пабрацімстве паміж Цюменню і Брэстам, Табольскам і Магілёвам. За апошнія чатыры гады тавараабарот паміж вобласцю і Беларуссю павялічыўся больш чым у два з паловай разы. У тым вялікая за-

і Расіі апарат Ганаровага консула, суполкі “Саюз — інтэграцыя брацкіх народаў” і “Беларусь”. Напярэдадні свята ў “Тюменской правде” па традыцыі выйшла старонка “Саюз — інтэграцыя”. Яшчэ адзін штрых да стылю працы цюменскіх беларусаў: там рассылаліся віншавальныя тэлеграмы, паштоўкі, запрашэнні на ўрачысты сход з нагоды свята. Старанна рыхтавалася канцэртная праграма, з удзелам вядомых і любімых у рэгіёне выканаўцаў. Адкрываў урачыстасць Уладзімір Шугля, затым з прывітальнымі зваротамі, віншаваннямі выступалі прадстаўнікі ўлад вобласці і горада, дэпутаты абласной Думы, прадстаўнікі розных палітычных фракцый, кіраўнікі этнасуполак, іншых грамадскіх арганізацый. Дарэчы, губернатар Уладзімір Якушаў павіншаваў са святам жыхароў рэгіёна, падкрэсліўшы: Дзень яднання народаў Беларусі і Расіі — значная падзея ў гісторыі абедзвюх краін.

І святочны канцэрт у Цюмені ўдаўся на славу. Сярод тых, хто ствараў добры настрой, былі моладзевы ансамбль беларускай музыкі і песні “Палессе”, народны гурт “Лянок”, салістка сямейнага гурта “Спадчына” Вера Піскун, метадыст аддзела беларускай культуры Юлія Чарапанова. “Цюменскія беларусы, як бачна, дарагую сэрцу духоўную спадчыну не забываюць, перадаюць традыцыі народа дзецям і ўнукам, — заканчвае допіс Людміла Бакланава. — Святочны сход завершаны, а разыходзіцца землякі не спяшаюцца. Успамінаюць паездкі ў Беларусь, дзеляцца інфармацыяй пра падзеі з жыцця Саюзнай дзяржавы, якой нас рэгулярна забяспечвае консульства. Мы будзем планы, мары пра новыя вандрожкі ў Беларусь. Думаем: што можна яшчэ зрабіць для ўмацавання гэтага неабходнага ўсім Саюза? Свята Яднання сагравае нашы сэрцы — і нібы становіцца адпраўным пунктам у далейшай дзейнасці на карысць дружбы, міру і дабрабыту”.

Уладзімір Шугля (справа) і яго паплечнікі

слуга і Ганаровага консула Беларусі ў Цюмені Уладзіміра Шуглі”.

Людміла Бакланава нагадала, што нядаўна Цюмень наведала прадстаўнічая дэлегацыя на чале з Паслом Беларусі у Расіі Ігарам Петрышэнкам, потым быў візіт дзелавых колаў Цюмені і Кургана ў Беларусь, а ў Цюменскую вобласць прыязджалі прадстаўнікі “МАЗа”. Прыкладаў дзелавых кантактаў — мноства, а паміж словам і справай у Цюмені прамежак невялікі.

Ладзілі ўрачыстасці ў Цюмені да Дня яднання народаў Беларусі

СТАЛІЦА

Горад продкаў, горад нашчадкаў

Зінаіда Камінская

Гістарычны цэнтр Мінска ўзяты пад заканадаўчае заступніцтва дзяржавы

У канцы студзеня Мінкультуры зацвердзіла праект зон аховы гістарычнага цэнтра Мінска. Тэрыторыя падзелена на чатыры зоны. Парушальнікі закону будуць несці адміністрацыйную ці крымінальную адказнасць.

Ахоўная зона — гэта фактычна “запаветная” частка горада плошчай амаль 77 гектараў. Там забаронена будаўніцтва аб’ектаў, якія пераўзыходзяць па памерах будынку XVI—XX стагоддзяў, а таксама правядзенне земляных работ без нагляду археолагаў.

Зона рэгулявання забудовы — паміж вуліцай Інтэрнацыянальнай і праспектам Незалежнасці, уздоўж вуліц Янкі Купалы і Раманаўская Слабада. Там забаронена размяшчэнне любых прамысловых прадпрыемстваў і транспартна-складскіх збудаванняў. У зоне можна ўзводзіць новыя аб’екты, што забяспечваюць “захаванне маштабу забудовы і сілуэта гістарычнага цэнтра горада, які склаўся”. Гэта будучы будынкi пэўнай колеравай гамы і не вышэй 11 метраў уздоўж Інтэрнацыянальнай і 26 метраў уздоўж праспекта.

Куток Мінска ля Свіслачы

Зона аховы ландшафту ўстаноўлена ўздоўж ракі Свіслач, на ўсёй тэрыторыі, што перасякае гістарычны цэнтр. Там цалкам забаронена ўзвядзенне новых будынкаў і збудаванняў, можна весці работы па добраўпарадкаванні, пракладцы неабходных інжынерных збудаванняў, транспартнай магістралі, якая злучыла б вуліцу Камуністычную і Мельнікайтэ.

Зона аховы культурнага слою (археалагічны тэрмін) супадае з тэрыторыяй Мінска XIX стагоддзя, плошча амаль 190 гектараў. Паводле дакументаў, культурны пласт гістарычнага цэнтра можа выходзіць за межы цэнтра. Магчыма, побач маглі знаходзіцца селішчы ці курганы, даследаванні якіх могуць даць найкаштоўнейшы матэрыял для навукі і гісторыі, асэнсавання мінулага. Таму пры выкананні земляных работ на тэрыторыі гэтай зоны неабходна папярэдняе правядзенне археалагічных даследаванняў.

НЯБЕСНАЕ І ЗЯМНОЕ

Валянціна Навіцкая:

“Мне здаецца, я сама лётала ў космас”

(Заканчэнне. Пачатак на стар. 1)

Там мільярды зорак. У яе позірку — і боль, і пяшчота, і незямная туга. Яе вусны нешта бязгучна шэпчуць. Не, гэта ўсё ж не забабоны: я проста баюся перашкодзіць яе маўклівай малітве. Баюся ўварвацца, як той мікраметэарыт на касмічную станцыю, у яе жыццё...

14 сакавіка. Заўтра яны павінны вярнуцца. Патэлефаную ды пасля абеду паеду ў Чэрвень: у мяне ж таксама заданне. А — нешта не пускае... Складваю ў сумку паперы, дыктафон, слухаю тэленавіны. І вось: “У сувязі з неспрыяльнымі метэаўмовамі ў раёне пасадкі спусчальнага апарата транспартнага пілатуемага карабля “Саюз ТМА-06М” прынята рашэнне аб яе пераносе з 15 на 16 сакавіка”. У грудзях ёкнула, абцугамі сціснула сэрца. Перанос даты пасадкі? А як жа сцвярдзэнне, што “Саюзы” прыдатныя для любога надвор’я?

Можа, і правільна зрабілі, што перанеслі — каб не рызыкаваць. Супакойвала сябе. І — зноў не паехала ў Чэрвень. Я сустрэнуся з маці потым, калі сын будзе на Зямлі, у абдымках сваіх родных, у руках спецыялістаў.

16 сакавіка. Нарэшце! Прызямліліся! У навінах: “Пасадка прайшла ў штатным рэжыме”. Усё скончылася, дзякуй Богу! Хапаю трубку, тэлефаную Валянціне Эдуардаўне — і чую яе звонкі, шчаслівы голас. Віншую, прашу прабачэння, што так і не прыехала да яе. Пытаюся, як сябе адчувае. “Мне здаецца, я сама лётала ў космас, — гаворыць Валянціна Эдуардаўна. — І стан такі, быццам сама прарабіла гэты шлях: у космас і назад. Вельмі стамілася... Нічога не хочацца рабіць. Вось дом мой занесла снегам пад час гэтага цыклону ажно да самай сярэдзіны вокнаў, і няма сіл пачысціць. Цяпер жыву толькі адным: чаканнем хуткай суст-

рэчы з сынам”. Яшчэ яна расказала, што яе “касімічнае падарожжа” пачалося не летась 23 кастрычніка, а ў 2009-м: тады рашэннем расійскай Міжведмаснай кваліфікацыйнай камісіі сыну была прысвоена кваліфікацыя “касманаўт-выпрабавальнік”. Яна добра памятае дзень, калі муж прыбег з працы і кінуў на стол газету: “Вось, пачытай!” Там быў здымак Алега і гаварылася пра яго новы статус, і што праходзіць падрыхтоўку як камандзір карабля. Яны тады з мужам праплакалі ўвесь вечар...

“Што ж дапамагло вам вытрымаць гэтае вялікае напружанне, якое доўжыцца столькі часу?” — пытаю асцярожна. “Пастаянная сувязь з сынам па тэлефоне. Вядома ж, надае сіл падтрымка гараджан, а яшчэ — бязмежны гонар за сына”. А ці ўдалося з ім пагаварыць пасля прызямлення? “Так. Голас, як звычайна, бадзёрны. Калі глядзела тэлерапартаж

Валянціна Навіцкая з сынам і ўнучкамі ў Зорным гарадку

аб іх прызямленні, то заўважыла, як Олег спрабаваў носам адштурхнуць краёчак коўдры, якой яго прыкрылі. Мабыць, хацелася яму ўдыхнуць глыбей паветра зямнога (мне здалося, Валянціна Эдуардаўна, раскажваючы тое, заплакала). Цяпер у хлопцаў нашых пачнецца пасляпалётная рэабілітацыя. Ну і я паціху буду прыходзіць у сябе”.

Такія яны, “зорныя” маці.

Добрыя, самаахварныя. Іх сэрцы баяць ад вялікай любові да дзяцей, ад вялізнага хвалявання, страху за іх. У іх усё, як у звычайных людзей. Акрамя ж, мабыць, адной дэталі: на іх плечы кладзецца амаль непасільная нагрузка, бо яны — маці дзяцей неардынарных. Таму, спадзяюся, у рэдакцыі зразумеюць, чаму я не была ў Чэрвені. А ці выканалася заданне — мяркуйце самі...

ГАСТРОЛІ

Англічане апладзіравалі стоячы

Grand Opera of Belarus. Менавіта пад такім брэндам у Вялікабрытаніі выступала група Нацыянальнага акадэмічнага Вялікага тэатра оперы і балета.

Пра тое, што наша Опера гастралюе па гарадах Вялікабрытаніі, пісалі розныя выданні. Цікава, што запомнілася з таго тура самім яго ўдзельнікам? Аб тым, як праходзілі гастролі, мы папрасілі расказаць заслужаную артыстку Рэспублікі Беларусь Ніну Шарубіну.

— Спадарыня Ніна, якія вашы ўражанні ад Англіі?

— Асабіста я ўпершыню была там з гастролімі, і мне вельмі спадабалася краіна. Нашы першыя выступы праходзілі ў Віндзоры — там знаходзіцца рэзідэнцыя Каралевы Лізаветы, Віндзорскі замак. Англіійскія глядачы прынялі нас вельмі добра. Яны былі здзіўлены: гэта ж трэба, такі тэатр, акцёрская група экстра-класа ёсць у Беларусі! Яны ж лічылі, што вось у Маскве ці Санкт-Пецярбургу — о, так, а ў Мінску — з чаго б? Нас увесь час перапыталі, удакладнялі: “Дык вы не з Расіі?” Пра англічан нам казалі — у іх мала эмоцый, яны вельмі стрыманыя. Але пасля нашых спектакляў зала выбухала бурнымі авацыямі, глядачы апладзіравалі стоячы. Англіійскі глядач адрозніваецца ад беларускага хіба вось чым: там прыхільнікі оперы — людзі старэйшага, так скажам, пакалення. Моладзі

У оперы Джузэпе Вердзі “Набука” Ніна Шарубіна выконвае партыю Абігалі

ў зале практычна няма.

— Колькі спектакляў ваша група сыграла за час гастролі ў Англіі? Які з гарадоў найбольш спадабаўся, што запомнілася?

— Усяго мы сыгралі 41 спектакль. Праехалі па поўдні Англіі, пабывалі на поўначы — у графствах Ланкашыр і Йоркшыр. Запомніўся Манчэстэр: прыгожы горад, але, як нас папярэдзвалі,

вельмі крымінальны. А яшчэ з акна аўтобуса мы назіралі, што моладзь у лютаўскі холад хадзіла там па-летняму лёгка апранутай, у танючкіх сукенках і ў футболках. А яшчэ мяне вельмі ўразіў ландшафт сярэднеанглійскай паласы. Пагоркі, падзеленыя на квадрацікі каменнымі невысокімі платамі, дамы з шэрага каменя, парослыя мохам...

— Ці сустракалі вы ў Англіі прадстаўнікоў беларускай дыяспары?

— Не. Але на спектакль прыязджаў наш Пасол Сяргей Алейнік з кошыкам кветак...

— Спадарыня Ніна, ці выступаюць прадстаўнікі беларускай опернай школы сёння за мяжой? Ці няма і ў вас жадання там папрацаваць?

— Неяк у Вене мы размаўлялі з нашай зоркай Марынай Гулегінай, якая якраз па кантракце працавала ў Венскай оперы. Тады яна сказала: на Захадзе нашым працаваць вельмі цяжка. Трэба быць, як кажуць, на пяць галоў вышэй за ўсіх іншых, каб быць запатрабаванай. А калі вы па майстэрстве, вакальных дадзеных роўныя з калегамі з Германіі, Італіі, то ролю хутчэй дадуць немцу, ці італьянцу, але не вам. Вось такія рэаліі міжнароднай опернай сцэны. А быць увесь час “на пяць галоў” вышэй — гэта вельмі няпроста. Вось Гулегіна змагла. Наша Ірына Гардзей стала прымай Марыінскага тэатра. Цяпер сапрама Аксана Волкава ўпэўнена заваёўвае пазіцыі на міжнароднай сцэне: яна ўжо спявае ў Нью-Ёркскай “Метраполітэн-опера”. Няхай ёй Бог дапамагае! Што да мяне... Ведаеце, у мяне ў Мінску вучні, дом, сям’я, і мне вельмі ўтульна ў нашым тэатры. Калі шчыра, я аддаю перавагу вось гэтай рэальнасці: працаваць у роднай краіне — і ездзіць з гастролімі па свеце...

— І якую наступную краіну збіраецца пакараць?

— Ды ў якую паклічуць — тую і будзем пакараць!

Гутарыў Яўген Дарэнскі

ФАРБЫ ДУШЫ

Дзе дачушка Насця — там і шчасце

Творчае крэда мазырскага мастака Мікалая Дубровы: не стамляцца бачыць прыгожае ў звычайным!

Лявон Целеш

Персанальную выставу мазыраніна, што зладжана да 60-х яго ўгодкаў і 35-годдзя творчай дзейнасці, можна пабачыць у сталічным Палацы мастацтва. Творы Мікалая Дубровы прыцягваюць увагу як знаўцаў, так і аматараў жывапісу. На вернісажы ж былі вядомыя ў мастацтве асобы, як Рыгор Сітніца, Валерый Шкаруба, Рыгор Таболіч, Уладзімір Кожух, а таксама шэраг пісьменнікаў. Спадара Мікалая, члена Саюза мастакоў Беларусі, аказваецца, ведаюць многія. Чароўная прырода Палесся ўзрасціла мастака, які нарадзіўся ў снежні 1952 года ў сялянскай хаце вёскі Бярозаўка на Мазыршчыне.

Мікалай Кузьміч, калі трохі пацішэла на вернісажы, расказаў мне, што ў яго радаводзе здольнасцямі вылучаўся дзед Піліп: выдатны багамаз, маляваў абразы і распісваў храмы. У 76-м хлопец з Палесся закончыў Пензенскае мастацкае вучылішча, а ў 82-м — аддзяленне графікі ў Беларускай тэатральна-мастацкай інстытуце (цяпер Акадэмія мастацтваў). Творы яго выстаўляліся як па былым Саюзе, так і ў Польшчы, Індыі, Галандыі. Шмат карцін цяпер — у мастацкіх музеях і галерэях Беларусі, Расіі, Украіны, у прыватных калекцыях. Давялося мастаку папрацаваць у Самаркандзе, Крыме, і ў дыяраме “Курская бітва” ёсць яго творы.

Надаўна мастак падарыў роднаму гораду галерэю партрэтаў вядомых людзей Мазыршчыны. Карціны яго — нібы экскурсіі па

Палессі. Мікалай Кузьміч сцвярджае: пабываў у розных мясцінах, ды нічога не бачыў лепшага за прыгажосць палескай зямлі. Тое відаць і на тых паўсотні палотнаў, што прывёз ён у Мінск. Я ж быццам сам наведаў Мазыр, наваколлі горада. Кажу шчыра, бо і маё дзяцінства, юнацтва там прайшлі. Грэюць душу карціны “На Прыпяці”, “Салаўёўка”, “Мой

Мазыр”, “Восень на Прыпяці”. Працуе Мікалай і ў жанры партрэта — ён прадставіў “Партрэт бацькі”, “Жанчына ў каляровай хустцы” ды іншыя. Шмат твораў прысвяціў Чарнобыльскай тэматыцы. Вось карціна “Вяртанне”: вясна, буслы вярнуліся ў адселеную вёску з разбуранымі хатамі.

Праявіў сябе мой зямляк і як педагог: больш за дзесяць гадоў кіруе ў Мазыры студыяй выяўленчага мастацтва “Фарбы”. Яго

Мастак з Мазыра быў на вернісажы з дачушкай Насцяй

Мікалай Дуброва любіць маляваць палескія краявіды

выхаванцы ўжо заявілі пра сябе на розных выставах і конкурсах. На вернісажы я знаёміўся з некаторымі “фарбаўцамі”. Напрыклад, Вікторыя Марціновіч і Анастасія Моўчан цяпер мінскія студэнткі, але заняткаў мастацтвам не пакінулі.

Вельмі ўпрыгожыла сталічную выставу мастака і такая акалічнасць: на вернісаж Мікалай Дуброва прыехаў з 11-гадовай дачушкай Насцяй. Яна такса-

ма займаецца ў студыі “Фарбы”. Таленавітая: паспела атрымаць пяць міжнародных дыпламаў! Вучыцца іграць на скрыпцы, а марыць стаць урачом. То хай усё ў яе атрымаецца!

З вокнаў мазырскай майстэрні мастака, расказваў ён, адкрываецца вельмі прыгожы від на Прыпяць. Жыццё ў ладзе з прыродай і натхняе майстра на стварэнне новых палотнаў у светлых колерах роднай зямлі.

ХЛЕБ ДЫ СОЛЬ

Ёсць такая ГІЛЬДЫЯ!

Рыгор Арэшка

У Мінску прэзентавалі грамадскую суполку прафесіяналы, якія не толькі тонка адчуваюць смакі, але і ўмеюць смачна гатаваць

Коласаўскага “Дзядзьку-кухара” з “Новай зямлі” памятаеце? Там, пэўна, упершыню ў беларускай літаратуры кашаварыць мудры вясковец, эксперыментуе ў кухарскім майстэрстве. З першага разу не надта ўсё атрымалася — затое колькі эмоцый у тых, хто назіраў за яго штукарствам! Сучасныя ж беларускія кухары, у адрозненне ад дзядзькі Антося, шмат вучацца, а на публіцы, быў час, не надта паказваліся. Цяпер — пара заявіць пра сябе. “Доўгі час Гільдыя кухараў і шэф-кухараў Беларусі існавала ў выглядзе нефармальнага аб’яднання шэф-кухараў-актывістаў, — гаворыць выканаўчы дырэктар новай суполкі Любоў Кавалёва. — Вядома ж, на кожнай кухні ёсць свае сакрэты. Аднак нашы кухары актыўна супрацоўнічалі са СМІ і журналістамі, з энтузіязмам адклікаліся на прапановы: удзельнічалі ў праектах, кансультавалі, здымаліся ў праграмах і давалі інтэрв’ю. Тым часам Гільдыя стала моцнай суполкай, мы правялі шмат цікавых імпрэз: ад кулінарных конкурсаў, майстар-класаў і кулінарных фэстаў да дабрачынных паездак у дзіцячыя дамы і бальніцы”.

Сёлета Гільдыя афіцыйна зарэгістравана як грамадская арганізацыя. І вельмі дарэчы: не за гарамі Чэмпіянат свету-2014 па хакеі, які пройдзе ў Мінску. Павялічваецца інтарэс як да сферы грамадскага харчавання, так і да нацыянальнай кухні ўвогуле. Чым парадуюць шматлікіх гасцей людзі ў белых каўпаках? “Цяпер мы гатовыя актыўна развіваць

Кухары з адной каманды

беларускую кухню, будзем павышаць культуру грамадскага харчавання, кваліфікацыю кухараў”, — сцвярджае Любоў Кавалёва. Пра планы, новыя праекты, тэндэнцыі ў грамадскім харчаванні краіны кухары і гаварылі з журналістамі на прэс-канферэнцыі, якая ладзілася ў клубе “Цэнтр” Палаца Рэспублікі. Быў і смачны сюрпрыз: шоу-майстар-класы ад вядомых кухараў. А пасля праходзіў першы Афіцыйны сход Гільдыі — на ім было больш за 300 прафесіяналаў кухні, кандытараў, рэстаратараў з усёй краіны.

Лондан. Парыж. Родны Мінск...

Маладая беларуская піяністка Вольга Сцяжко выступіла ў зале Карто ў Парыжы

Наша зямлячка — выпускніца Лонданскай Каралеўскай акадэміі музыкі. З Пасольства Беларусі ў Францыі паведамлілі: Вольга выконвала на канцэрце творы Брамса, Дэбюсі, Пракоф’ева. Арганізатарам імпрэзы выступіла французская асацыяцыя Animata, якая займаецца падтрымкай маладых таленавітых выканаўцаў. Вольга Сцяжко — лаўрэат першай прэміі Міжнароднага конкурсу піяністаў імя Артура Рубінштэйна, першай прэміі Міжнароднага конкурсу піяністаў імя Галіны

Вольга Сцяжко: момант шчасця

Чэрны-Стафаньскай. У канцэрце ўдзельнічала грузінская піяністка Тамар Берая. Выступленне

выканаўцаў публіка сустрэла авацыямі. На канцэрце прысутнічаў Надзвычайны і Паўнамоцны Пасол Беларусі ў Францыі Павел Латушка, супрацоўнікі пасольстваў Беларусі і Грузіі.

На пачатку мінулага года, калі Вольга выступала ў лонданскім мультыкультурным цэнтры “Саутбэнк”, яе талент высока ацанілі англійская прэса і крытыкі. Сама піяністка тады казала, што яркіх маладых выканаўцаў цяпер шмат, і важна паказаць “нешта асаблівае і непаўторнае, каб цябе заўважылі і пачалі запрашаць”.

Упартая праца і добрая школа, па яе словах, і ёсць залог поспеху.

Музыкантка ўжо раскавала журналістам, што “пападаць у ноты” яна пачала ў раннім узросце. Хадзіла на заняткі ў вядомы мінскі фальклорны гурт “Тосьціца”, з адзнакай закончыла гімназію-каледж пры Акадэміі музыкі, потым вучылася ўжо ў Італіі. Сем гадоў жыве ў Лондане, і ён стаў для яе домам, аднак Радзімай заўсёды застаецца Беларусь. Летась жа быў канцэрт Вольгі Сцяжко ў Мінску, у зале Беларускай дзяржфілармоніі.